

jetnega okrevanja“, to pa zopet svedoči, da se vzprejemši pojma „hiravosti in ohromelosti“ tudi ni izkjučivo mislilo le na neozdravna stanja takih vrst.

f) Trajno skaženje. Tudi o teh določbah velja vse, kar je bilo o tem uže gore omenjenega.

(Dalje prihodnjič.)

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) „Mala fides“ prvega zvršilnega kupca nepremičnine, ki se je pozneje vnovič prodala.

Dné 29. julija 1884 kupil je V. S. na javni zvršilni dražbi prej C. K. u lastni $\frac{1}{24}$ delež posestva vložkov št. 384, 385 in 388 kat. občine Loke. Ta prodaja se po pomoti v zemljiški knjigi ni zaznamovala, tudi kupec ni izpolnil zvršilnih pogojev, in cela stvar je zaspala, ne da bi bil kdo interesentov prosil relicitacije.

Z odlokom c. kr. okr. sodišča v L. z dne 6. avgusta 1888, št. 4278 dovolila se je bratovščini rožnega venca v L. vknjižba zvršilne zastavne pravice za tirjatev v znesku 225 gld. s prip. na celo imenovano posestvo ter pozneje z odlokom z dne 8. oktobra 1888 št. 5381 tudi zvršilna prodaja celega posestva, torej tudi uvodno omenjenega $\frac{1}{24}$ deleža.

Kupil je posestvo na zvršilni dražbi dne 28. novembra 1888 T. K.

Pripomniti treba tu, da je V. S. kot vknjiženi lastnik drugega $\frac{1}{24}$ deleža in pa kot kurator C. K-jeve zapuščine obveščen bil o tem zvršilu, da je pri dražbi dne 28. novembra 1888 celo intervenoval, položil varščino ter dražil. A tudi c. kr. finančna prokuratura v Lj. kot zastopnica bratovščine zvršiteljice je morala znati za uvodno omenjeno odprodajo, ker je spravila 1884. l. na dražbo C. K-jev $\frac{1}{24}$ delež ona sama kot zastopnica erara.

Proti zvršilni dražbi celega posestva, opravljeni dne 28. novembra 1888, vložil je V. S. ničnostni rekurz trdeč, da je prodaja glede ravnokar omenjenega, uže leta 1884 odprodanega $\frac{1}{24}$ deleža neveljavna.

C. kr. višje deželno sodišče v Gradci je temu rekurzu z odločbo de int. 29. januarija 1889 št. 488 ugodilo, zvršilno dražbo z dne 28. novembra 1888 razveljavilo ter na prosto voljo dalo bratovščini rožnega venca, da dražbo glede ostalih $\frac{23}{24}$ deležev ponovi; vse to pa iz naslednjih

razlogov:

Gledé na to, da je rekurent kupil po glasu dražbenega zapisnika z dne 29. julija 1884 št. 3431 v zvršilni reči finančne prokurature v erara ime proti zapuščini C. K-a pcto 66 gld 40 kr. s pr. $\frac{1}{24}$ delež posestva vložkov št. 384, 385 in 388 kat. obč. L., ki je prepisan še danes na ime tega zapustnika, prenehala je, akoprem se dotična prisodna listina še ni izdala, pravica eksekutova do tega deleža, na čigar mesto je stopilo skupilo. Z odlokom z dne 6. avgusta 1888 št. 4278 finančni prokuraturi za bratovščino rožnega venca v prid dovoljena vknjižba zvršilne zastavne pravice mogla bi zadobiti torej le pogojno veljavo, za slučaj namreč, ako bi se dražba iz leta 1884 spoznala neveljavno. Ker se to ni zgodilo, ostal je v pravni moči prvi dražbeni akt z vsemi pravnimi posledicami in novo zvršilno dražbo istega $\frac{1}{24}$ deleža proti istemu eksekutu smatrati je zaradi tega neveljavno, zlasti ker je prva odprodaja morala znana biti finančni prokuraturi, ki jo je prouzročila sama.

Proti tej odločbi vložil je zvršilni kupec J. K. revizijski rekurz in na to je c. kr. najvišje sodišče odločbo II. inštanice zavrglo, dražbo z dne 28. novembra 1888 povse potrdilo ter V. S-a obsodilo v povračilo stroškov revizijskega rekurza in sicer iz naslednjih

razlogov:

Odlok z dne 8. oktobra 1888 št. 5371, s kojim se je na prošnjo bratovščine rožnega venca v L. po finančni prokuraturi dovolila za tirjatev v znesku 225 gld. s pr. zvršilna prodaja posestva vložkov št. 384, 385 in 388 kat. obč. L., vročil se je V. S-u ne samo kot vknjiženemu solastniku, ampak tudi kot kuratorju zapuščine C. K-a, čigar $\frac{1}{24}$ delež je bil on kupil na zvršilni dražbi dne 29. julija 1884; jasno je torej moralo biti V. S-u., da se je dovolila tudi zvršilna prodaja tega $\frac{1}{24}$ deleža. Ker je V. S. navzlic temu pripustil, da je v pravno moč stopil dotični odlok, dokazal je s tem, da je zadovoljen,

ako se proda tudi $\frac{1}{24}$ delež, ki ga je kupil on sam pač uže na zvršilni dražbi dne 29. julija 1884, a ne da bi bil do dne nove dražbe izpolnil dražbene pogoje ter zaprosil, naj se mu v last prisodi ta delež. Vrh tega V. S. nikakor ni dokazal, da bi se bila vršila pri dražbi dne 28. novembra 1888 kaka ničnost, njegov rekurz zmatrati je zategadelj jedino le kot apelacijski rekurz proti dovolitvi dražbe z odlokom z dne 8. oktobra 1888 št. 5371, kot tak pa je zakasnel.

b) O dopustnosti glavne prisege glede okolnosti dogodivše se za nedoraslosti delátove.

Premenivši razsodbo c. kr. okrajnega sodišča Tolminskega z dne 2. aprila 1888. leta, št. 307 razsodilo je c. kr. višje deželno sodišče Tržaško dne 9. avgusta 1888. leta pod št. 2614 tako-le:

Nedol. toženca Maša in Miha M. pok. Andreja iz Tolmina dolžna sta plačati tožiteljici Maši R. iz Volčan v štirinajstih dneh pod eksekucijo v tožbi zahtevani znesek 100 gld. z obrestmi vred za tri leta od dne vročene jima tožbe nazaj računajoč, in sicer 6 % do 14. julija 1885. leta, 5 % pa od tega dne naprej, ter nagraditi jej v istem času pod jednako posledico pravné stroške, ugotovljene na 87 gld. 58 kr., ako ne storita te-le glavne prisege:

„Ni res, kolikor vesta in se spominjata, da je njiju oče Andrej M. po 1. decembru 1864. leta v gostilni Franice B.-ovke ali zlasti okoli 15. avgusta 1855. priznal denašnji tožiteljici, da je dolžan v odstopnem pismu z dne 4. avgusta 1874. leta navedeni znesek 100 gld., ter da je obljubil, plačati jej ta znesek.“

Ako toženca to prisego storita, bode odbita v tožbi navedena zahteva, da morata toženca plačati tožiteljici gore navedenih 100 gld. s pripadki vred, in tožiteljica bode celó dolžna, povrniti tožencema v 14 dneh pod eksekucijo pravné stroške, odmerjene na 82 gld. 14 kr. in apelacijske stroške v znesku 10 gld. 82 kr.

To svojo razsodbo oprlo je c. kr. apelacijsko sodišče na te-le

razloge:

Proti poravnavi, na katero opira tožiteljica najbolj tožbeno svojo zahtevo, dvignila sta toženca ugovor¹⁾, da poravnavi nedostaje sod-

¹⁾ Č. g. pisatelj piše tu „prigovor“, in njegovim razlogom dajemo v tem listu poseben prostorček. Ured.

nega odobrenja. Le-to v jasnih slovih §§ 152. in 233. obč. drž. zak. opravičeno očitaneje podprto je v le-tem slučaju tudi uvažanjem, da je Ivan M., ki je bil prvotni dolžnik iztoževanega zneska in ki je poravnava sklenil za nedol. svojega sina Andreja, izvajal dolgovanja priznanje za istega svojega sina izrecno iz pogodbe z dne 5. februarija 1861. leta, da pa tej pod E priloženi pogodbi, v kateri je Ivan M. med drugim plačilo tega svojega dolga naložil nedol. svojemu sinu Andreju, nedostaje pismene odobritve od varuštvenega oziroma skrbstvenega oblastva, zahtevane toliko zakonom, kolikor tudi zlasti z vsebino te nedvojbeno odplačne pogodbe E. (§ 187. ces. pat. z 9 avgusta 1854, št. 208. drž. zak.).

Brez te dvostroke zákonske potrebščine in vzešši v ozir, da navaja celó jeden pogodnikov, namreč Franica B.-ovka v odstopnem pismu pod B, storjenem po poravnavi pod A, Ivana M. ne pa nedol. njegovega sina Andreja M. navzlic omenjenemu dolgovanja priznanju svojim dolžnikom, — gubi vsako pravno podlogo mnenje prvega sodnika, češ, zaključiti je, da je bila molčé poravnava sodno odobrena, ker je sklenena bila pri istem sodišči, ki je bilo ob jednom varuštveno, oziroma skrbstveno oblastvo imenovanega nedoletnika.

Tožiteljica sklicuje se pa tudi na to, da je Andrej Ivanovič M. sam, dosešši dne 1. decembra 1864. leta svojo polnoletnost in okoli 15. avgusta 1865. leta zlasti priznavši jej dolg, obljubil plačati ga jej, in je o tej zanikani okolnosti tožencema ponudila zavračno glavno prisego. Jasno je, da je ta okolnost odločilna, kajti če bi bila dokazana, morala bi denašnja dva toženca kakor dediča Andreja M., ta dolg priznavšega, plačati ga tožiteljici (§ 548. obč. drž. zak.). S tem dokazom bi se odpravilo tudi še toli neznatno tožencev očitaneje proti pristnosti odstopnih pisem B in D, iz katerih izvaja tožiteljica svojo tožbeno pravico, saj bi le-tu toženca dolžna bila plačati uže večkrat napominani dolg zaradi priznanja od njenega prednika celó nezavisno od odstopnih pisem. Ako pa se ne bi dokazalo, da obstoja priznani dolg, bilo bi vsekakor odbiti tožiteljčino tožbeno zahtevo, naj bi bili odstopni pismi pod B in D pristni ali nepristni.

Toženca sta sicer trdila, da je le-ta naložena jima razsodna prisega nedopustna, ker sta za časa navedenega priznanja dolga bila komaj v prvih letih svojega življenja ter zaradi tega nista nič vedeti mogla o okolnosti, o kateri bi jima bilo priseči. Ako se pa ozremo na splošnost ustanovila § 207. obč. sod. r. in ako pomislimo, da sta

toženca, uže z davna prekoračivša dvajseto leto, mogla prepričati se, kakor gre, bodisi po svoji materi, bivši zakonski pridrugi Andreja M., ki je, kakor samā navajata, najboljše poučena bila o njegovih imovinskih razmerah in ki je celó, kakor je sama priznala, nekoliko gol-dinarjev plačala na račun obrestij od rečene tirjatve, bodisi po drugih sorodnikih in znancih svojega prednika, ki so izmed njih celo nekateri bili v le-tej pravdi navedeni kakor priče o resničnosti ali neresničnosti trditve tožiteljčine, a ta trditev ujema se v bitnosti z vprašanjem o obstoji iztoževanega dolga: — onda ni smeti pogledom na te poizvedne tožencev izvore smatrati krepkim očitanja o nedopustnosti omenjene glavne prisega in torej tudi ni smeti tožiteljici odtegniti jedinega njenega dokaznega sredstva za utemeljenje tožbenega zahtevka.

Ker nista toženca vrnila tožiteljici one glavne prisega in ker sta vedno uže omenjeno trditev o nedopustnosti iste prisega ponavljala, bilo je treba po smislu § 36. dvor. dekr. z dne 24. oktobra 1845, št. 26. zb. pr. zak. razsoditi na naloženo glavno prisego, od katere zavisi izid te pravde.

To razsodbo je potrdil c. kr. najvišji sodni dvor ter je odnosno svojo odločbo z dne 12. decembra 1888, št. 13931 tako-le obrazložil:

Uže v razlogih prizivnega sodišča je zadosti dokazano, da s poravnavo pod A ni bila utemeljena za nedol. Andreja M. nikakeršna pravra obvezanost in treba je torej sklicati se na iste razloge.

Pravokrepna obvezanost za uže imenovanega Andreja M. glede plačanja iztoževanih 100 gld. nastala bi bila samo tedaj, ako bi bil on, kakor trdi tožiteljica, potem ko je dosegel svojo polnoletnost, priznal obstoj dolga 100 gld.

Iz svojega znanja ni potrdil nobeden svedok te okolnosti in za to ni smeti pripustiti tožiteljice k dopolnitni prisegi. Njej pa tudi ni pritoževati se, da je pravde izid zavisen od glavne prisega o priznanji dolgovanja od Andreja M., ker je ona sama to prisego tožencema ponudila in ker ni o tem drugega dokazila doprinesla.

T.

Kazensko pravo.

a) K uporabi §-a 312. kaz. zak.

Žandarm N. pride nekega dne v gostilno L.-a M.-a, kjer so igrali godci, ter vpraša gospodarjevega sina O.-a M.-a, ima li oče godčevsko

dopustilo ali ne. Ko mu sin dá spodoben odgovor, začneta se razgovarjati o različnih rečeh. Pripovedovala sta si, kod sta uže hodila po svetu in kaj vse sta doživela. Ko pa tako v pogovoru O. M. trdi, da je „Novi bazar“ dežela, imenuje ga zaradi tega žandarm „butelja“; a na to O. M. žandarma zavrne z besedami: „Le Vi ste butelj, ne pa jaz — kaj pa Vi veste, Vi ste le mizar!“

C. kr. okrajno sodišče v Gorenjem gradu obsodi O.-a M.-a štiri dni v zapor zaradi prestopka po § 312. kaz. zak., ker po zakonu ni razlike med pravilnim ali nepravilnim ravnanjem dotične uradne osebe, zanikati pa le ni moči uradne lastnosti razžaljenega žandarma N.-a, če tudi je bil nepotreben omenjeni razgovor ter nikakor ni izhajal iz zvrševane službe.

C. kr. okrožno kot prizivno sodišče v Celji je dne 7. septembra 1889. l. uslišalo vzklic obtoženčev ter O.-a M.-a oprostito od obtožbe po § 312. kaz. zak., ker je dokazano, da se je godilo razžaljenje v privatnem, nikakor pa ne službenem razgovoru med razžaljenim žandarmom in obtožencem; ker se le-tá torej v tej priliki ni mogel zavedati, da bi razžalil kako v § 68. kaz. zak. imenovano osebo, in ker po tem takem tukaj ni znakov, katere navaja zakon.

b) Zadenejo li stroški kazenske pravde zasobnega tožitelja, kadar se razveljavi vsled obnovljenega kazenskega postopanja pravomočna obsodba in potem preiskava ustavi brez glavne razprave?

O. R. izpovedal je kot priča v kazenski preiskavi proti R.-u Š.-u zaradi hudodelstva goljufije, da je obdolženec na menicah ponarejal podpise drugih osob. Ko je bila preiskava proti R.-u Š.-u ustavljena po smislu § 90. kaz. pr. r., ovadi R. Š. imenovano pričo O.-a R.-a zaradi prestopka proti varnosti časti po § 487. kaz. zak., ker ga je baje ta pred sodiščem obdolžil goljufije.

C. kr. okrajno sodišče v Sl. Gr. oprosti O.-a R.-a in sicer zategadelj, ker je O. R. izpovedal kot priča in je to izpovedbo smatrati za resnično, dokler se ne dokaže, da ni resnična. Nasprotna izpovedba tožitelja samega, ki je bil takrat v preiskavi, nikakor ne more sodniku zadoščeovati, da si pridobi to prepričanje.

C. kr. okrožno sodišče v Celji predružači razsodbo prvega sodnika ter obsodi toženca O.-a R.-a, ker se je iz raznih okolnostij uverilo, da pred sodiščem kot priča ni govoril resnice.

Ta slučaj je naznanil O. R. c. kr. glavni prokuraturi ter po svojem zagovorniku naglašal, da on ne bi bil samo kriv prestopka proti varnosti časti, nego hudodelstva goljufije, ko bi bil res kot priča krivo govoril.

Kmalu potem zahtevalo je c. kr. državno pravdnništvo v Celji — gotovo po nalogu c. kr. glavne prokureture — obnovitev kazenskega postopanja proti O.-u R.-u zaradi hudodelstva goljufije po § 199. lit. a) kaz. zak. C. kr. okrožno sodišče je uslišalo to prošnjo ter razveljavilo prejšnjo obsodbo zaradi prestopka po § 487. kaz. zak.

Ko se je bila ta preiskava ustavila po smislu § 109. kaz. pr. r., zahteva O. R. opirajoč se na § 390. kaz. pr. r., da mu naj sodišče odmeri vse stroške I. in II. stopinje, ki so mu narasli v kazenski pravdi zaradi obtožbe po § 487. kaz. zak., ter da naj njihovo povračilo zaukaže zasobnemu tožitelju R.-u Š.-u.

C. kr. okrajno sodišče v Sl. Gr. ugotovi tej prošnji, a odlok prvega sodnika vsled pritožbe zasobnega tožitelja razveljavi dne 4. septembra 1889. l. c. kr. okrožno sodišče z ozirom na to, da sta bili vsled obnovljenega kazenskega postopanja razveljavljeni obe razsodbi po vsem obsegu, torej tudi gledé na izrek o stroških ter je zopet nastopil po § 359. kaz. pr. r. prejšnji stan uvodne preiskave, potem zategadelj, ker tukaj tudi ni nikakega drugega zakonitega razloga, da bi morala stranka povrniti stroške svojemu nasprotniku.

O besedi „ugovor“.

(Dopis. *)

Nikakor se mi ne da pisati „ugovor“ za „Einwendung“ in sicer samo zato ne, ker dozdeva se mi ta izraz preveč neumesten za ravno

*) Dobro so nam došli bolj ali manj osnovani pomisleki glede tega ali onega tehniškega izraza, da se praksi tako polagoma jezik „očisti peg“. Pri tej priliki pa tudi živo opominjamo, naj posamezniki prenažno ne presnemajo niti preminjajo besed! — Le-tega dopisa nismo v ničemer predružali.

Uredništvo.